

EEN BESCHERMD GEZICHT – WAT BETEKENT DAT?

Het rijk heeft het Spijkerkwartier-Boulevardkwartier aangewezen als een beschermd stadsgezicht. Dat zien we als een groot compliment. Het is immers een erkenning van de bijzondere kwaliteit van de wijk. Het betekent echter niet dat er niets meer mag. Nieuwe ontwikkelingen zijn altijd mogelijk, maar ze moeten wel passen bij het historisch gegroeide karakter van het gebied.

Wat mag wel, wat mag niet?

Bent u eigenaar van een pand in een rijksbeschermd stadsgezicht? Dan moet u voor wijzigingen, net als anders, een bouwvergunning aanvragen. Voor een rijksbeschermd stadsgezicht wordt een speciaal bestemmingsplan opgesteld. Uw bouwaanvraag wordt hieraan getoetst. Vergunningvrij bouwen geldt niet in beschermde stadsgezichten. Dit betekent dat u ook een (lichte) bouwvergunning nodig heeft voor bijvoorbeeld een dakkapel aan de achterzijde, een dakraam, een berging, tuinhuisje, erfafscheiding of aanbouw.

Monument

Het kan zijn dat uw woning ook nog eens beschermd is als een rijks- of gemeentelijk monument. Dan gelden er andere voorwaarden. Bij wijziging van het pand is dan én een bouwvergunning én een monumentenvergunning nodig.

SAMENWERKEN AAN BEHOUD

Arnhem is een aantrekkelijke woongemeente. Dit komt mede door haar fraaie groene gebieden en bijzondere gebouwen. Dit willen we zo houden. Daarom is het belangrijk zorgvuldig om te gaan met de cultuurhistorische waarden van onze gemeente. Door een belangrijk gebouw of gebied te beschermen zorgen we ervoor dat dit erfgoed voor de toekomst bewaard blijft. Zo kunnen u en uw (klein)kinderen leren en genieten van de geschiedenis en schoonheid van Arnhem.

Het is niet altijd gemakkelijk om pareltjes van bijzondere stedenbouw in stand te houden. Behoud én ontwikkeling kunnen in veel gevallen goed samengaan. Dat bewijst het plan Spijkerbroek. Samen met bewoners en andere partijen is een visie opgesteld om het voormalige prostitutiegebied en directe omgeving, in de toekomst weer een aantrekkelijke woon- en leefomgeving te maken. Zo zetten we ons gezamenlijk in voor een nog mooier Spijkerkwartier!

wethouder Sander van Bodegraven

MEER INFORMATIE/ VRAGEN?

Voor meer informatie kunt u bellen met de gemeente Arnhem, 0900-1809 (lokaal tarief) of langsgaan bij het loket Bouwen Wonen Leefomgeving, Eusebiusbuitensingel 49. Ook kunt u de gemeentelijke website bezoeken www.arnhem.nl

Arnhem, maart 2008

Gefeliciteerd!
Uw woonomgeving is een rijksbeschermd stadsgezicht geworden.

Aan de bewoners van Spijkerkwartier-Boulevardkwartier

ONTOEWERD
Stadsgezichten

DEONT
Stadsbeheer

Arnhem
GEMEENTE

U weet natuurlijk al lang dat u in een heel bijzondere wijk woont. Maar nu wordt deze kwaliteit ook landelijk erkend. De status van rijksbeschermd stadsgezicht geldt al voor de Mussenberg en de Van Verschuierwijk en is nu ook toegekend aan de wijken Geitenkamp, Sonsbeekkwartier-Noord, Patrimoniumbuurt-Vogelwijk en Spijkerkwartier-Boulevardkwartier.

Boulevard Heuvelink

WAT MAAKT UW WIJK ZO BIJZONDER?

Het Spijkerkwartier-Boulevardkwartier is een goed voorbeeld van stadsuitbreiding met een planmatig karakter. De statige wijk werd in de tweede helft van de 19de eeuw aangelegd en was bedoeld voor de rijkere klassen.

Het Spijkerkwartier is genoemd naar de twee 'spijkers' (voorraadschuren) die in het gebied lagen. Het werd vanaf het midden van de 19e eeuw als eerste ontwikkeld. Aan rechte, relatief smalle straten staan aan elkaar gebouwde herenhuizen. Bij de uitvoering werd veel aan het particulier initiatief overgelaten. De huizen werden vaak direct aan de straat gebouwd, waardoor de wijk minder ruim is opgezet dan oorspronkelijk de bedoeling was.

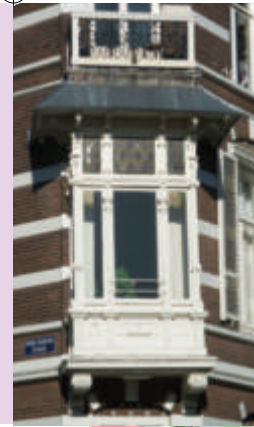
Bij het Boulevardkwartier is een grotere betrokkenheid van de overheid te zien. Deze wijk werd vanaf 1877 gerealiseerd op basis van het zogenaamde Boulevardplan van H.J. Heuvelink jr. Dit deel heeft een groener karakter, een

ruimere opzet en is voornamelijk bebouwd met grote herenhuizen en enkele (dubbele) villa's. Er werden regels opgesteld zodat de straten voldoende breedte zouden krijgen. De voortuinen moesten met een ijzeren hekwerk van de straat afgescheiden worden. Aan de breedste straten verrezen in het algemeen ook de meest statige herenhuizen. Een bijzonder element in de wijk is de brede, gebogen Boulevard Heuvelink. Mede door de ligging van het Gelders Spijker midden in het gebied, kreeg de Boulevard een opvallende S-vorm.

Het Spijkerkwartier en het Boulevardkwartier zijn een eeuw na aanleg nog altijd aantrekkelijke, sterk samenhangende delen van de stad. Dit komt door hun heldere opzet, de goede onderlinge afstemming van architectuur en stedenbouw én het grote aantal gebouwen met een bijzondere architectuur.

HERENHUIZEN

De statige herenhuizen in het Spijkerkwartier-Boulevardkwartier vertonen veel samenhang qua architectuur en detaillering. Ze bestaan vaak uit twee-en-een-half tot drie bouwlagen met kap en hebben een souterrain. Veel panden zijn rijk gedetailleerd en versierd met ornamenten en voorzien van balkons, versierde dakkapellen en torentjes. Ze zijn gebouwd in de bouwstijl van het eclecticisme en de neo-rennaissance. Veel hoekpanden hebben afgeschuinde hoeken. In de architectuur van de woonhuizen zien we veel Franse en Belgische invloeden.

Het gebied binnen de paarse stippellijn is door het rijk aangewezen als beschermd stadsgezicht.

De 'Brusselse' huizen in de Spijkerstraat zijn hier het bekendste voorbeeld van (zie foto voorzijde).

HISTORISCHE KARAKTERISTIEKEN

Welke elementen van het Spijkerkwartier-Boulevardkwartier willen we nu graag bewaren voor de toekomst? Dit zijn zaken als:

- Stedenbouwkundige opzet: het stratenpatroon; verbrede delen van Boulevard Heuvelink; straatprofielen Boulevard Heuvelink, Parkstraat, Kastanjelaan en Prins Hendrikstraat; doorzichten in de achtertuinen van hoekpanden.
- Bebouwingsbeeld: type bebouwing van herenhuizen met souterrain en kap; karakteristiek afgeschuinde hoeken van bouwblokken op kruispunten; beeld van verticale geleding (vaak met horizontale accenten), pleisterwerk, trappen, balkons, dakkapellen en diverse details, waarbij de woningen in de zuidelijke helft groter zijn en rijker gedetailleerd.
- Groen: de groene voortuinen in de wijk met hun ijzeren hekwerken; bomen en plantsoenen langs de Boulevard Heuvelink.